

SELETUSKIRI

Eelnõule „Jõelähtme valla 2023. aasta eelarve“

ÜLDPÕHIMÕTTED

Jõelähtme valla 2023. aasta eelarve koostamisel on lähtutud erinevatest seadustest ja regulatsioonidest, milledest olulisemad on:

- Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus;
- Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOFIS);
- Jõelähtme valla arengukava 2021 – 2027;
- Jõelähtme valla eelarvestrateegia 2023 – 2026.

Jõelähtme valla 2023. aasta eelarve on koostatud vastavalt rahandusministri poolt kinnitatud riigieelarve tulude-kulude klassifikaatorite järjestusele. Eelarve vastuvõtmisel kinnitab volikogu eelarve tulud ja eelarve kulud klassifikaatori koodide kahekohaliste kuluartiklite lõikes.

Eelarve on koostatud üheks eelarveaastaks, tekkepõhisena ning kinnitatakse volikogu määrusega, esitlusvaluutaks on euro. Tekkepõhises eelarves kavandatakse majandustehinguid vastavalt nende toimumisele sõltumata sellest, kas sellega seotud raha on laekunud või välja makstud.

Eelarve koostamisel on aluseks võetud „Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses“ kehtestatud eelarve struktuur, millest tulenevalt on eelarve ülesehitus ja liigendus viieosaline:

- põhitegevuse tulud (maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused jooksvateks kuludeks, muud tegevustulud);
- põhitegevuse kulud (antavad toetused jooksvateks kuludeks, personalikulud, majandamiskulud, muud tegevuskulud);
- investeerimistegevus (põhivara müük ja soetus, põhivara soetuseks saadav ja antav sihtfinantseerimine, finantstulud ja –kulud);
- finantseerimistegevus (kohustuste võtmine ja tasumine);
- likviidsete varade muutus (raha ja pangakontode saldo muutus).

Eelarve põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on **põhitegevuse tulem**. Mida suurem on põhitegevuse tulem, seda suurem on omavalitsuse investeerimisvõimekus. Põhitegevuse tulemi lubatav väärtus aruandeperioodi lõpu seisuga on null või positiivne. Jõelähtme valla prognoositav põhitegevuse tulem aastaks 2023 on **12 351 eurot**.

Eelarve tulem on põhitegevuse tulem miinus investeerimistegevus. Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga. Kui eelarve tulem on positiivne, siis eelarve on ülejäägis; kui eelarve tulem on negatiivne, on eelarve puudujäägis. Jõelähtme valla prognoositav eelarve tulem aastaks 2023 on **-5 041 515 eurot**.

Jõelähtme valla 2023. a koondeelarve

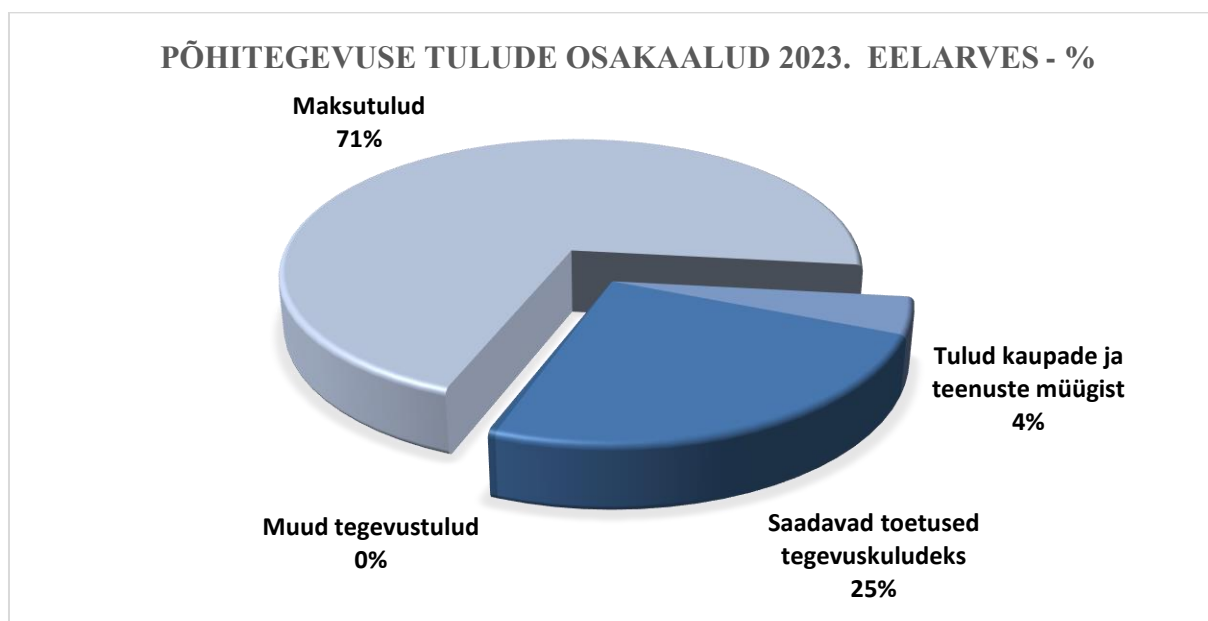
Kirje nimetus		2023. a eelarve
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU		16 861 755
30	Maksutulud	11 957 000
3000	Füüsilise isiku tulumaks	10 940 000
3030	Maamaks	1 005 000
3044	Reklaamimaks	12 000
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	721 500
320	Riigilõivud	52 000
3220	Tulud haridusalasest tegevusest	462 000
3221	Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	18 500
3224	Tulud sotsiaalalalasest tegevusest	7 000
3225	Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	110 000
3233	Üür- ja rent	50 000
3237	Õiguste müük	22 000
35	Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 120 255
3500	Sihotstarbelised toetused tegevuskuludeks	514 142
35201	Toetusfond	3 543 348
35200	Tasandusfond	62 765
38	Muud tegevustulud	63 000
3825	Tulud loodusressursside kasutamises	50 000
3880	Muu tulu (sh trahvid)	3 000
3888	Muud tulud	10 000
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU		-16 849 404
4	Antavad toetused tegevuskuludeks	-1 366 255
4	Eraldised tegevuskuludeks	-1 366 255
Muud tegevuskulud		-15 483 149
50	Personalikulud	-10 303 062
55	Majandamiskulud	-5 146 781
6	Muud kulud	-33 306
	sh reservfond	-30 000
PÕHITEGEVUSE TULEM		12 351
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU		-5 053 866
15	Põhivara soetus (-)	-6 030 993
3502	Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 622 347
1501	Osaluste soetus (-)	-383 650
6550	Finantstulud (+)	50
650	Finantskulud (-)	-261 620
EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK (+) / PUUDUJÄÄK (-))		-5 041 515
FINANTSEERIMISTEGEVUS		5 514 774
20.5	Kohustuste võtmine (+)	6 200 000
20.6	Kohustuste tasumine (-)	-685 226
NÕUETE JA KOHUSTUSTE SALDO MUUTUS		-473 259

PÕHITEGEVUSE TULUD

Jõelähtme valla 2023. a eelarve põhitegevuse tulude kogumahuks on kavandatud **16 861 755 eurot**, suurenemine võrreldes 2022. aasta eelarve tuludega on 12,78%.

Alltoodud tabelis on toodud võrdlusandmed 2021. ja 2022. a tulude eelarve ning 2023. aasta eelarve oodatavate põhitegevuse tulude kohta:

Tululiik	2021. aasta tulud		2022. aasta tulud		2023. aasta tulude eelarve	
	Eurodes	Osakaalu % eelarvest	Eurodes	Osakaalu % eelarvest	Eurodes	Osakaalu % eelarvest
30 Maksutulud	9 256 325,50	70,73	10 530 511,00	70,44	11 957 000,00	70,91
32 Tulud kaupade ja teenuste müügist	685 154,64	5,24	693 652,00	4,64	721 500,00	4,28
35 Saadavad toetused tegevuskuludeks	2 993 845,76	22,88	3 554 230,00	23,77	4 120 255,00	24,44
38 Muud tegevustulud	150 944,86	1,15	172 191,00	1,15	63 000,00	0,37
Põhitegevuse tulud kokku	13 086 270,76	100%	14 950 584,00	100%	16 861 755,00	100%

Joonis 1 Põhitegevuse tulude osakaalud 2023. aasta eelarves

Maksutulud

Põhitegevuse tuludest suurima osakaaluga on maksutulud, mis moodustavad põhitegevuse tuludest 70,91%. Maksutulud koosnevad üksikisiku tulumaksust, maamaksust ja reklaamimaksust. 2023. aasta eelarvesse on planeeritud maksutulusid summas **11 957 000 eurot**, kasv võrreldes 2022. aasta maksutuludega on 13,55%.

Suurima osatähtsusega valla eelarve põhitegevuse tuludest on füüsilise isiku **tulumaks**.

Tulumaksu laekumine 2022 aastal ja sellele eelnenud kolmel aastal oli järgmine:

aasta	laekumine eurodes	tõus võrreldes eelmise aastaga
2019	7 431 835,72	12,32%
2020	7 696 404,34	3,56%
2021	8 260 629,20	7,33%
2022	9 510 000,00	15,12%

Üksikisiku tulumaks laekub tulumaksuseaduse alusel. Maksu arvestab ja kogub täismahus Maksu- ja Tolliamet ning kajastab füüsiliselt isikult saadud tulumaksust osa edasiantava maksuna KOV-le. Riigieelarve eelnõu kohaselt eraldatakse 2023. aastal KOVidele laekunud üksikisiku tulumaksust 11,96%. Maksumaksja elukohana kalendriaastal arvestatakse sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga registrisse kantud elukohta.

Jõelähtme valla 2023. aasta eelarvesse on üksikisiku tulumaksu laekumiseks arvestatud **10 940 000 eurot**, mis teeb võrreldes 2022. aasta laekumisega suurenemise 15,04%.

Maamaks on maa maksustamishinnast lähtuv omandimaks, mis laekub 100% valla eelarvesse.

Maamaksu laekumine 2022. aastal ja sellele eelnenud kolmel aastal oli järgmine:

aasta	laekumine eurodes	tõus võrreldes eelmise aastaga
2019	988 383,07	2,15%
2020	1 018 502,65	3,05%
2021	986 781,27	-3,11%
2022	1 008 311,00	15,12%

2023. aasta eelarvesse on maamaksu planeeritud summas **1 005 000 eurot**. Maamaksu arvestuse aluseks on võetud 2022. aasta laekumised ja eeldus, et nii tööstus- kui ka elamumaa vajadus Tallinna lähitagamaal on endiselt olemas.

Reklaamimaksu aluseks on kohalike maksude seaduse alusel vallavolikogu poolt kinnitatud reklaamimaksu kord.

Reklaamimaksu laekumine 2022. aastal ja sellele eelnenud kolmel aastal oli järgmine:

aasta	laekumine eurodes	tõus võrreldes eelmise aastaga
2019	10 729,70	26,00%
2020	12 177,33	13,49%
2021	8 915,03	-26,79%
2022	12 200,00	36,85%

2023. aastal on reklaamimaksu eelarvesse kavandatud summas **12 000 eurot**.

Tulud kaupade ja teenuste müügist

Tulud kaupade ja teenuste müügist moodustavad eelarve põhitegevuse tuludest 4,28%, kokku on planeeritud laekumisi summas **721 500 eurot**.

Riigilõivude tulud laekuvad vastavalt riigilõivuseadusele. Põhilised laekumised on ehitus- ja kasutuslubade väljastamise eest.

Riigilõivu laekumine 2022. aastal ja sellele eelnenud kolmel aastal oli järgmine:

aasta	laekumine eurodes	tõus võrreldes eelmise aastaga
2019	38 635,00	21,18%
2020	40 621,00	5,14%
2021	48 635,00	19,73%
2022	65 000,00	33,65%

2023. aasta eelarvesse on planeeritud tulu riigilõivude laekumisest **52 000 eurot**.

Tulud haridusalasest tegevusest sisaldab lapsevanemate tasu koolieelse lasteasutuse toitlustuskulude katmisel, teistelt omavalitsustelt laekuvaid kohamaksusid koolides, lasteaedades, huvikoolides.

Tulu haridusalasest tegevusest laekumine 2022. aastal ja sellele eelnenud kolmel aastal oli järgmine:

aasta	laekumine eurodes	tõus võrreldes eelmise aastaga
2019	494 143,73	4,45%
2020	556 803,83	12,68%
2021	483 898,04	-13,09%
2022	425 422,00	-12,08%

Jõelähtme vald kinnitab igal aastal munitsipaalkoolide, huvialakoolide ja lasteaedade õpilaskoha arvestusliku maksumuse järgmiseks aastaks, mis on aluseks arvlemisel teiste omavalitsustega. Munitsipaalkoolide osas on tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest kehtestatud 2023. aasta piirsummaks 99 eurot kuus. Vallad ja linnad võivad omavahel kokku leppida ka teisiti.

Jõelähtme valla koolide omatulude laekumised on planeeritud lähtudes koolide poolt esitatud tulude prognoosist, mis koosnevad lapsevanemate osalusest (10.-12. klasside töövihikud) ja personali toitlustamisest laekunud tulust.

Jõelähtme valla koolieelsete lasteasutuste omatulud on planeeritud lähtudes laste arvust ja planeeritavast lapsevanemate osalusest toitlustuskulude katmisel.

2023. aasta eelarvesse on planeeritud tulu haridusalasest tegevusest **462 000 eurot**.

Tulusid kultuuri- ja kunstialasest tegevusest planeeritakse 2023. aasta eelarvesse **18 500 eurot**. Tulud laekuvad Jõelähtme Valla Kultuurikeskuse ja Jõelähtme valla keskraamatukogu tasulistest teenustest.

Tulu kultuuri- ja kunstialasest tegevusest laekumine 2022. aastal ja sellele eelnenud kolmel aastal oli järgmine:

aasta	laekumine eurodes	tõus võrreldes eelmise aastaga
2019	27 276,39	-19,03%
2020	19 713,38	-27,73%
2021	13 406,02	-32,00%
2022	18 150,00	35,39%

Tulusid sotsiaalialasest tegevusest on 2023. aasta eelarvesse planeeritud **7 000 eurot**. Tulu laekub sotsiaalsihitusega transpordi- ja pesupesemise teenuse osutamisest.

Tulusid elamu- ja kommunaaltegevusest on 2023. aasta eelarvesse planeeritud **110 000 eurot**.

Elamu- ja kommunaaltegevuse all mõistetakse elamute- ja korterite haldamist, hooldamist, kommunaalteenuste osutamist ja ka tulu edasisuunatavatest kommunaalteenustest. Antud tululiigi all kajastatakse valla poolt edasi suunatud kommunaalteenuseid erinevatele asutustele ja isikutele.

Üüri- ja renditulu on 2023. aasta eelarve põhitegevuse tuludesse planeeritud **50 000 eurot**. Tululiik hõlmab nii valla korterite kui ka muu vara üüri- ja renditulu.

Õiguste müügi tulu on 2023. aasta tuludesse planeeritud **22 000 eurot**. Tululiik sisaldab tulu nii hoonestusõiguse kui ka kasutusvalduse eest.

Saadavad toetused tegevuskuludeks

Toetusi tegevuskuludeks planeeritakse Jõelähtme valla 2023. aasta eelarvesse summas **4 120 255 eurot**. Põhitegevuse tuludest moodustavad toetused tegevuskuludeks 24,44%.

Mittesihotstarbelised toetused eraldatakse kohalikele omavalitsustele „2023. aasta riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud tasandus- ja toetusfondi jaotus ning jaotamise ulatus tingimused ja kord“ alusel, vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele. Toetusfondi vahendid on määratud kohalikele omavalitsustele konkreetsete tegevuste katteks: hariduskulude toetus (õpetajate palgad, õpetajate täienduskoolitused, õppevahendite soetus, koolilõuna); koolieelsete lasteasutuste toetuseks, huvitegevuse toetuseks, toimetulekutoetuste

väljamaksmiseks; raske ja sügava puudega laste hoiu teenuse toetuseks; matusetootuste väljamaksmiseks, rahvastikutoimingute kulude hüvitiseks ning vahendid avalikult kasutatavate kohalike teede hoiuks. 2023. aasta eelarvesse on planeeritud vahendeid toetusfondist 3 543 348 eurot. Tasandusfondi vahenditena laekub 2023. aastal toetus keskkonnatasude muutmise kompensatsiooniks summas 62 765 eurot.

Muud tegevustulud

Muude tegevustulude all käsitletakse trahve ja muid varalisi karistusi, ebatavalisi kulusid ning ressursimakse, milleks on maardlate kaevandamisõiguse tasu, laekumised vee erikasutusest ning saastetasud.

Jõelähtme valla 2023. aasta eelarvesse planeeritakse **muid tegevustulusid** summas **63 000 eurot**, mis moodustab põhitegevuse tuludest 0,37 %.

PÕHITEGEVUSE KULUD

Jõelähtme valla 2023. aasta eelarve põhitegevuse kulude kogumahuks on kavandatud **16 849 404 eurot**, võrreldes 2022. aasta kuludega on arvestatud 12,73%-lise kasvuga.

Kulude eelarves ei kajastu põhivara soetused, antav sihtfinantseering põhivara soetuseks ja tasutud laenuintressid – neid kululiike arvestatakse eelarve III osas investeerimistegevusena.

Põhitegevuse kulud jagunevad antavateks toetusteks, mis 2023. aasta eelarves moodustavad kuludest 9,68% ja tegevuskuludeks, mis moodustavad 90,32% kogu põhitegevuse kuludest.

Allpool olevas tabelis on toodud andmed 2021. ja 2022. aasta ning 2023. aasta planeeritud kulude ja osakaalu kohta:

Kululiik	2021 aasta eelarve		2022 aasta eelarve		2023 aasta eelarve	
	Eelarve eurodes	Osakaal %	Eelarve eurodes	Osakaal %	Eelarve eurodes	Osakaal %
4 Eraldised tegevuskuludeks	1 102 725,00	8,35%	1 475 427,00	9,87%	1 366 255,00	8,11%
50 Personalikulud	7 621 306,00	57,73%	8 695 002,00	58,17%	10 303 062,00	61,15%
55 Majandamiskulud	4 450 865,00	33,71%	4 734 415,00	31,68%	5 146 781,00	30,55%
6 Muud kulud	27 671,00	0,21%	41 469,00	0,28%	33 306,00	0,20%
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	13 202 567,00	100,00%	14 946 313,00	100,00%	16 849 404,00	100,00%

Antavad toetused 2023. aasta eelarvesse on planeeritud summas 1 366 255 eurot. Valla eelarvest makstakse toetuseid füüsilistele isikutele (sotsiaaltoetused, peretoetused) ja juriidilistele isikutele (liikmemaksud, osalustasud, tegevustoetused).

Muud tegevuskulud on planeeritud summas 15 483 149 eurot, millest personalikulud moodustavad 66,54%, majandamiskulud 33,24% ja muud kulud 0,22%.

Kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmisel on sarnaselt kogu avalikule sektorile suurim osakaal personalikuludel. Tööjõu kulude kasvuks on kavandatud võrreldes 2022. aasta eelarvega 18,49%, sealhulgas on arvestatud koosseisude muutusest tulenevate tööjõukuludega. Personalikulude planeerimisel on arvestatud õpetajate palgatõusuga (24%), koolieelsete lasteasutuste õpetajate palgamäära säilitamisega (90% kooliõpetajate palgast) ja riigi poolt kehtestatud palgaalammäära tõusuga.

Majandamiskulusid on eelarvesse kavandatud summas 5 146 781 eurot, võrreldes 2022. a eelarvega on suurenemine 8,71%. Põhitegevuse kulude majanduskuludes on arvestatud valdkondade toimimiseks vajalike kulude (sh eelarve koostamise hetkel kehtivate energia hindadega), kehtivate lepingute ja erinevate õigusaktidega, arvestatud on ka põhjendatud ühekordsete kuludega.

Muude kulude summas 33 306 eurot koosseisus on arvestatud reservfondi eraldatud summa 30 000 eurot.

INVESTEERIMISTEGEVUS

Vastavalt KOFS-ile jaguneb investeerimistegevus järgmisteks osadeks:

- Põhivara müük;
- Põhivara soetus;
- Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine;
- Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine;
- Finantstulud;
- Finantskulud.

Eelarveosa tulem näidatakse kogusummana, planeeritavaks investeerimistegevuse tulemiks on kulu summas **-5 053 866 eurot**.

Põhivara soetuseks on eelarves planeeritud 6 030 993 eurot. Kavandatud investeeringud 2023. aastal:

- teenindusmaja perearstide ruumides helikindla vaheseina ehitamine;
- Loo aleviku uue ringristmiku videosüsteemi ehitamine;
- Ihasalu küla tuletõrjemahuti soetus ja paigaldamine;
- Loo mänguväljakute ehitamine;
- madalseiklusradade ehitamine Loole, Kostiverre ja Neeme (KAASAV EELARVE 2022);
- Ihasalu sadamahoone ehitamine;
- Neeme spordimaja projekteerimine;
- Kostivere mõisa küttesüsteemi ehitamine;
- Kostivere mõisa tuletõkkeseksioonide rajamine, automaatse tulekahjusignalisatsiooni ja turvavalgustuse ehitamine;
- Jõelähtme rahvamaja projekteerimine;
- Kostivere noortekeskuse ja päästehoone ehitamine;
- Loo lasteaeda kombiahju ja potipesumasina soetamine;

- Loo lasteaia personali WC ja pesuruumi ehitamine;
- Loo moodullasteaia ost koos paigaldusega;
- lasteaia ruumide soetamine Lool Saha tee 8 hoones;
- Neeme lasteaia soojustamine ja päikesepaneelide paigaldamine;
- Loo kooli juurdehituse projekteerimine;
- Loo kooli tuleohutuse nõuetega vastavusse viimine (suitsuluukide pult);
- Neeme koolihoone vana osa energiatõhusamaks muutmine;
- Ruu küla kergliiklustee projekteerimise lõpetamine;
- Ruu ristmiku ümberehituse osalus;
- valla teede pindamine (Ilumäe tee ja Ilumäe põik, Hiie tee, Kadakaranna tee, Karikalda põik, Metsamarja, Kivineeme, Muri tee, Pargi tee, Tammiku tee, Vahtra tee, Kaemla tee);
- Erma tee (Liivamäe küla) projekteerimine;
- Loo alevikus Pirita tee, Kase tn, Pärna tn, Proosa tee naatriumlampide asendus LED-lampidega;
- Iru küla LED-lampidele üleminek;
- Manniva tee ja Metsatoa tee (Manniva küla) valgustuse ehitamine;
- Ajataguse tee (Neeme küla) valgustuse projekteerimine;
- Neeme kergliiklustee valgustuse ehitamine;
- Loo aleviku täiendava valgustuse ehitamine;
- Kostivere aleviku täiendava valgustuse ehitamine;
- sotsiaalkorteri ehitamine;
- sotsiaalmaja küttesüsteemi ehitamine.

Põhivara soetuseks planeeritud saadav sihtfinantseerimine on kokku 1 622 347 eurot. Toetusena on arvestatud:

- Riigi Tugiteenuste Keskuse toetust projektile „Kostivere noortekeskuse ja päästehoone ehitus“ – 720 000 eurot;
- Riigi Tugiteenuste Keskuse toetust projektile „Neeme lasteaia energiatõhusamaks muutmine“ 105 340 eurot;
- Riigi Tugiteenuste Keskuse toetust projektile „Neeme Kooli energiatõhusamaks muutmine“ – 177 984 eurot;
- Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti toetust Ihasalu sadamahoone ehituseks – 193 373 eurot;
- Riigi Tugiteenuste Keskuse kohaliku omavalitsuse üksustele antav Ukraina sõjapõgenikele eluruumide korrastamise toetus – 42 000 eurot;
- Jägala Kodud OÜ toetust Kõrre ja Seene maaüksusele kavandatud elamuühikute toimimiseks vajaliku infrastruktuuri, sh veevärgi ja kanalisatsiooni ehitamiseks – 383 650 eurot.

Osaluste soetusena on 2023. aasta eelarves arvestatud investeeringut OÜ Loo Vesi osadesse summas 383 650 eurot.

Finantskuludena on planeeritud laenuintresside tasumine summas 261 620 eurot, prognoosil on arvestatud Euribori tõusuga kuni 3%.

FINANTSEERIMISTEGEVUS

KOFSi alusel kuuluvad finantseerimistegevuse eelarveosa koosseisu laenude võtmine, võlakirjade emiteerimine, kapitalirendi- ja faktooringkohustuste võtmine, kohustuste võtmine teenuste kontsessioonikokkulepete alusel ning võetud laenude tagasimaksmine, kapitalirendi- ja faktooringkohustuste täitmine, emiteeritud võlakirjade lunastamine ja tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel. Finantseerimistegevuse kogusumma on üks komponent eelarve ülejäägi ja puudujäägi arvestamisel.

Kohustuste võtmise all on planeeritud eelarves kajastatud investeringute katteks laen summas 3 600 000 eurot.

Kohustuste tasumise all kajastatakse olemasolevate laenude tagasimakseid 2023. aastal summas 685 226 eurot.

LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

KOFSi alusel kuuluvad likviidsete varade muutuse eelarveosa koosseisu raha ja pangakontode saldo muutus, rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus ning soetatud võlakirjade saldo muutus. Kohalikel omavalitsustel võib olla pangadeposiite ja väärtpabereid, mida käsitletakse seaduse kohaselt likviidsete varadena, kui neid saab vahetada suhteliselt lühikese ajaperioodi jooksul raha vastu ja neil puudub oluline turuväärtuse muutuse risk. Kohaliku omavalitsuse üksuse osalusi, muid aktsiaid ja osasid, nende väärtpaberite soetust ja müüki kajastatakse investeerimistegevuse eelarveosas.

Likviidsete varade saldo suurenemine kajastatakse eelarves plussiga, saldo vähenemine kajastatakse miinusega. Sarnaselt investeerimis- ja finantseerimistegevuse tulemite kajastamisele on vastav regulatsioon vajalik eelarve ülejäägi või puudujäägi arvestamiseks.

Likviidsete varade suurenemine on 2023. a eelarves kavandatud summas 10 133 eurot.

NÕUETE JA KOHUSTUSTE SALDO MUUTUS

Kohustuse saldo muutus on arvestatud summas 473 259 eurot. Võlaõigusliku kokkuleppe alusel tuleb tasuda hüvitist summas 323 259 eurot, kokkulepe on sõlmitud OÜ'ga Starhill kasutusvalduse lõpetamise kohta. Sule tee renoveerimine ei realiseeru 2022. aasta lõpuks ning ette saadud toetus summas 150 000 eurot tuleb tagasi kanda.

Nõuete saldo muutus on arvestatud summas 2 600 000 eurot. Tartu Ringkonnakohtu haldusasja nr 3-18-1397 alusel on arvestatud nõuet Haridus- ja Teadusministeeriumi vastu summas 410 133 eurot (ajavahemikul oktoober 2014 kuni detsember 2017 põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 lg-s 1 sätestatud riikliku kohustuse täitmisega seotud kulude hüvitis). Nõuete saldo muutusena on kajastatud ka kehtiva laenulepingu (2022. a eelarves) välja maksmata osa.

NETOVÕLAKOORMUS

Netovõlakoormuse arvutamisel lähtutakse KOFS § 34 lõikest 3.

Seaduse kohaselt on netovõlakoormus laenukohustiste ja likviidsete varade vahe aruandeaasta lõpu seisuga. Võlakoormuse arvestamisel lähtutakse netoarvestuse põhimõttest, et suuremas summas likviidsete vahendite olemasolul saaks omavalitsusüksustele võimaldada suuremas summas kohustiste võtmist. Netovõlakoormuse arvestuses võetakse arvesse erinevaid võlakohustised, sh võetud laenu, kapitalirendi- ja faktooringukohustised, emiteeritud võlakirjad, tasumise tähtajaks täitmata jäänud kohustised, tagastamisele kuuluvad sihtfinantseerimisena ja kaasfinantseerimisena saadud ettemaksed, pikaajalised võlad tarnijatele, teenuste kontsessioonikokkulepetest tekkivad kohustised ja muud pikaajalised kohustised, mis nõuavad tulevikus rahast loobumist.

Netovõlakoormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda aruandeaasta kuuekordse põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude summat. Kui vahe on väiksem kui 60% vastava aruandeaasta põhitegevuse tulud, võib netovõlakoormus ulatuda kuni 60% vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest. Seadus kehtestab netovõlakoormuse ülemmäära, mis sõltub omafinantseerimise võimekusest. Eriolukorrast lähtuvalt oli 2020-2021 netovõlakoormuse ülempiir 80% põhitegevuse tuludest. Valitsus otsustas kohaliku omavalitsuste võlakoormuse 80%-st piiri pikendada 2024. aasta lõpuni. Sealt edasi, aastatel 2025-2028, ülempiir väheneks järk-järgult sujuvalt 5% võrra aastas.

Tavapäraselt ei realiseeru kõik planeeritud investeeringud täies mahus, kuna ajaliselt mahukate hangete, projekteerimiste ja muude ettevalmistuste tõttu ei ole võimalik täpselt planeerida objektide ehitamise alguse ja lõputähtaegu. Sellest tulenevalt võib olla tegelik laenukoormus ja netovõlakoormus oluliselt väiksem eelarves planeeritust.

Netovõlakoormuse näitajad:

	seisuga 31.12.2022	seisuga 31.12.2023
Põhitegevuse tulud	14 950 584	16 861 755
Võlakohustised kokku	6 724 466	11 251 951
Netovõlakoormus (eurodes)	6 714 333	8 223 566
Netovõlakoormus (%)	44,91	66,73

Koostas: Terje Linder, finantsjuht

28.12.2022